

Mölnåls stad

Finanspolicy för Mölnåls stad

1

Dokumenttyp Policy	Beslutad av Kommunfullmäktige	Fastställt 2014-03-26, §36	Senast granskad
Dokumentansvarig Finanschef	Gäller för Mölnåls stads organisation	Reviderad	Giltighetstid

FÖRESKRIFTERNAS SYFTE OCH OMFATTNING

Finanspolicyn syftar till att lägga fast mål och riktlinjer för staden och stadens helägda bolag inom det finansiella området.

Policyn inkluderar de föreskrifter för stadens medelsförvaltning som fullmäktige skall fastställa enligt 8 kap 3 § Kommunallagen, inklusive § 3 a, vilken avser pensionsmedel.

Utöver denna finanspolicy, som reglerar övergripande mål och riktlinjer för finansområdet, beslutar kommunstyrelsen om mer specifika riktlinjer och anvisningar för hur finansfrågorna skall hanteras. I dessa riktlinjer regleras också mer i detalj organisationen och ansvarsfördelningen inom finansverksamheten.

I samband med kommunfullmäktiges årliga budgetbeslut fastställs årligen inom vilken låneram som upplåning får ske under det närmaste året. I budgeten framgår också den budgeterade likviditetsutvecklingen. Härigenom erhålls de förutsättningar som gäller för den kortfristiga likviditetsanskaffningen samt möjligheterna till placeringar.

Finanspolicyn ska vid behov omprövas av kommunfullmäktige. Det åligger stadsledningsförvaltningen att ta initiativ till en uppdatering av denna policy vid väsentliga ändringar i förutsättningarna antingen i omvärlden eller internt.

ÖVERGRIPANDE MÅL FÖR FINANSVERKSAMHETEN

I det långsiktiga perspektivet ska kommunkoncernens upplåning ske till så låg kostnad som möjligt och de egna medlen placeras så att god avkastning erhålls.

Koncernen ska eftersträva bästa möjliga räntenetto med hänsyn tagen till de restriktioner som anges i denna policy.

Finansverksamheten ska bedrivas så att den medverkar till att säkerställa koncernens betalningsförmåga på kort och lång sikt.

Finansverksamheten ska genomföras på ett säkert och effektivt sätt utan spekulativa inslag. Koncernen ska ha en låg riskprofil.

ORGANISATION AV FINANSVERKSAMHETEN

De finansiella frågorna för såväl Mölndals stad som de helägda bolagen ska samordnas hos staden. Skälet för samordning är att med den samlade volymen och stadens goda kreditvärdighet samverkar detta för att nå bästa totalekonomi för koncernen.

Kommunstyrelsen ansvarar för den samlade finansverksamheten. Stadsledningsförvaltningen sköter finanshanteringen i enlighet med denna policy och kommunstyrelsens kompletterande riktlinjer. Uppdraget innefattar medelsförvaltning, upplåning, placering av medel samt

Dokumenttyp Policy	Beslutad av Kommunfullmäktige	Fastställt 2014-03-26, §36	Senast granskad
Dokumentansvarig Finanschef	Gäller för Mölndals stads organisation	Reviderad	Giltighetstid

förvaltningsuppdrag. Även beredning av eventuell utlåning och beviljande av borgen hanteras av stadsledningsförvaltningen.

Kommunstyrelsen utfärdar som komplettering till denna policy närmare riktlinjer och anvisningar för finanshanteringen till ledning för hur stadsledningsförvaltningen ska sköta finansfrågorna.

LIKVIDITETSFÖRVALTNING

För att nå en så effektiv penninghantering som möjligt ska kommunkoncernens olika enheters alla likvida tillgångar samordnas i en samlad koncernkassa hos staden. I konsekvens härmed ska en samordnad likviditetsplanering ordnas för hela koncernen.

För att trygga likviditetsförsörjningen i kommunkoncernen har staden avtal med bank om en checkräkningskredit som för närvarande medger en maximal kredit på 200 mnkr för hela koncernen. Genom regelbunden upphandling förnyas avtalet om checkräkningskredit med jämna mellanrum.

Koncernens kontanta medel i form av medel på bankkonto samt placerade medel ska vara så låg som möjligt. Överskottslikviditet ska primärt användas för att minska koncernens lån.

Kommunfullmäktiges årliga budgetbeslut, i form av finansbudget och balansbudget, anger riktmarke för betalningsberedskapen och utgör anvisning för kommunstyrelsens agerande vid anskaffandet av likvida medel.

Kommunstyrelsen beslutar om riktlinjer för den samordnade likviditetsplaneringen.

Likviditetsplaneringen ska dels ligga till grund för bedömning av betalningsberedskapen på kort och lång sikt dels utgöra underlag för beslut om upplåning och placering av likvida medel på medellång sikt.

Inom ramen för likviditetsförvaltningen ska placeringar ej göras med bindningstider som överstiger ett år.

RISKER

All form av ekonomisk verksamhet innebär ett visst mått av risktagande. Några risker som kan identifieras vid finanshanteringen är:

- Valutarisk, värdeförändring av en valuta i förhållande till andra valutor. Kommunkoncernen ska inte ta några valutarisker. Placeringar ska ske i svensk valuta. Inte heller vid upplåning ska koncernen ta någon valutarisk.

Undantag för Mölndal Energi AB som har valutakonton i NOK och i EUR. Bolaget hanterar valutarisken genom en av bolagets styrelse fastställd policy.

Dokumenttyp Policy	Beslutad av Kommunfullmäktige	Fastställd 2014-03-26, §36	Senast granskad
Dokumentansvarig Finanschef	Gäller för Mölndals stads organisation	Reviderad	Giltighetstid

- Ränterisk, värdeförändring på räntebärande position till följd av ändrade marknadsräntor. Ränterisken kan begränsas genom reglering av vilka instrument som får nyttjas samt genom begränsning av bindningstider. Kommunstyrelsen ska i riktlinjer för finansverksamheten besluta om sådana begränsningar.
- Kreditrisk – motpartsrisk, risken att en motpart inte fullgör sina förpliktelser. Motpartsrisk begränsas genom att affärer endast görs med godkända motparter. Kommunstyrelsen ska i riktlinjerna besluta om godkända motparter.
- Likviditetsrisk, risken att en placering inte kan omsättas i likvida medel utan påtaglig kostnadsökning. Risken begränsas genom likviditetsplanering och val av placeringsformer. Löptider ska anpassas till framtida behov av betalningsmedel på kort och medellång sikt. Kommunstyrelsen ska beakta dessa aspekter i sina riktlinjer.
- Finansieringsrisk, risken att likvida medel inte kan lånas upp utan påtaglig kostnadsökning. En del av dessa risker kan begränsas genom användande av derivatinstrument. Kommunstyrelsen ska beakta dessa aspekter i sina riktlinjer.

TILLGÅNGAR

Kommunkoncernens kassaflöden samlas i ett koncernkonto så att koncernens ut- och ingående betalningsströmmar kan kvittas mot varandra. Kravet på god säkerhet i medelsplaceringen medför att kredit-, ränte- och likviditetsrisker ska undvikas eller minimeras. Kravet om god säkerhet ska samtidigt kombineras med kravet om bästa möjliga förräntning.

Vid placering ska minst två banker/finansinstitut kontaktas utöver att upphandlad bank tillfrågas om placeringsvillkor innan placering verkställs.

Utlåning/placering får ske till företag där staden är ensam ägare inom limiter som fastställts av kommunstyrelsen.

Kortfristig utlåning

Kortfristig utlåning dvs placering av överskottslikviditet eller vidareutlåning av kortfristig upplåning, ska ske med beaktande av kravet på godtagbar kreditrisk. Vid externa placeringar skall högsta möjliga avkastning eftersträvas inom ramen för finanspolicyns riskbegränsningar. Kommunstyrelsen anger i de närmare riktlinjerna vilka instrument, motparter och limiter som ska gälla.

Långfristig utlåning

Långfristig utlåning får ske till av staden helägda bolag inom av kommunfullmäktige beslutade ramar och på sätt som kommunstyrelsen beslutat i varje ärende.

Dokumenttyp Policy	Beslutad av Kommunfullmäktige	Fastställd 2014-03-26, §36	Senast granskad
Dokumentansvarig Finanschef	Gäller för Mölnåls stads organisation	Reviderad	Giltighetstid

Långfristig utlåning - pensionsförpliktelse

Efter beslut i kommunfullmäktige kan långfristig placering bli aktuell för tryggnad av stadens pensionsförpliktelser. Dessa placeringar ska då kunna verkställas enligt andra regler än vad som gäller för vanliga likvida medel. Reglerna bestäms i de närmare riktlinjer och anvisningar som antas av kommunstyrelsen.

Hittills har pensionsmedlen återlånats till stadens investeringar. Medel avsatta för framtida pensionsutbetalningar genom sk återlån ska betraktas som räntebärande värdepapper. Avkastningen på återlånade medel beräknas kalkylmässigt och ska på ett tydligt sätt kunna jämföras med externt erhållen avkastning.

Extern förvaltning

Om stadens medel ska förvaltas av extern förvaltare ska särskilda avtal upprättas med förvaltaren. Av avtalet ska framgå dels att förvaltningen ska ske enligt denna finanspolicy som kommunfullmäktige antagit samt de riktlinjer och anvisningar som kommunstyrelsen antagit dels att de förvaltade medlen ska betraktas som klientmedel för att minimera stadens kreditrisk.

SKULDER

Upplåning får genomföras för långfristig finansiering eller för att trygga kommunkoncernens kortfristiga betalningsberedskap. Vid upplåning och skuldförvaltning ska kravet på låg risk beaktas och lägsta möjliga finansieringskostnader eftersträvas vid den valda risknivån. För att uppnå låga finansieringskostnader måste konkurrensen i upplåningen upprätthållas. Vid upphandling av lån ska därför intentionerna i lagen om offentlig upphandling följas. Vid eventuellt nya former av upplåning ska detta prövas av kommunstyrelsen före användandet.

Upplåning som uteslutande syftar till att skaffa medel för placering med ränteförtjänst är inte tillåtet.

Kortfristig upplåning

Kommunkoncernens kortfristiga upplåning med en löptid inte överstigande ett år handläggs av stadsledningsförvaltningen. Upplåningen får ske genom:

- Lån från stadens helägda bolag
- Nyttjande av checkräkning hos upphandlad bank
- Lån från annan bank eller enligt kommunstyrelsens beslut

Långfristig upplåning

Långfristig upplåning för stadens eget behov, samt för vidareutlåning till bolagen, varmed menas upplåning med en löptid längre än ett år, ska ske enligt denna policy. Kommunstyrelsen fastställer i riktlinjer och anvisningar närmare regler för upplåningen.

I samband med beslutet om årsbudgeten fattar kommunfullmäktige beslut om storleken av koncernens planerade långfristiga nyupplåning.

Dokumenttyp Policy	Beslutad av Kommunfullmäktige	Fastställt 2014-03-26, §36	Senast granskad
Dokumentansvarig Finanschef	Gäller för Mölnåls stads organisation	Reviderad	Giltighetstid

För speciella projekt av större omfattning kan bolagen efter samråd med staden göra separat upphandling av långsiktig finansiering.

Finansiell leasing

Finansiell leasing jämförs med upplåning och omfattas av reglerna för upplåning i denna policy.

DERIVATINSTRUMENT- FÖRSÄKRINGSINSTRUMENT

Kommunkoncernen får ingå sedvanliga, förekommande avtal i syfte att minska och/eller sprida de med en placering/upplåning eventuellt förekommande risker. Instrumenten får enbart användas för att skydda en reell underliggande placering/upplåning.

Derivathanteringen ska ske utifrån klart fastställda risklimit. Kommunstyrelsen har att bestämma om dessa limit.

Alla derivatkontrakt avseende ränte- och valutarisker inom kommunkoncernen skall upprättas av stadsledningsförvaltningen. Med derivatkontrakt avses alla typer av swappar, terminer och optioner. Som en del i ränteriskhanteringen ingår att säkringsinstrument kan ersättas eller överflyttas till andra instrument med syfte att uppnå en över tid jämn och stabil räntekostnad.

Undantag: se nedan

BORGEN

Kommunal borgen beslutas av kommunfullmäktige eller på delegation av kommunstyrelsen. Borgen kan bara lämnas för lån till investeringar.

Kommunal borgen lämnas normalt endast till företag som helt eller delvis ägs av staden. En avgift på 0,5% uttages för borgensåtagande för de helägda bolagen.

Vid beslut om borgen ska borgensåtagandet villkoras med att låntagaren håller investeringsobjektet försäkrat under hela borgens tiden.

STYRNING OCH KONTROLL

Staden ska ha rutiner som säkerställer god kontroll, rapportering, uppföljning och utvärdering.

Kommunfullmäktige ska i samband med årsredovisning och halvårsrapport informeras om finansförvaltningen.

Kommunstyrelsen ska besluta om riktlinjer och anvisningar som innefattar regler om styrning och kontroll.

Dokumenttyp Policy	Beslutad av Kommunfullmäktige	Fastställd 2014-03-26, §36	Senast granskad
Dokumentansvarig Finanschef	Gäller för Mölnåls stads organisation	Reviderad	Giltighetstid

RAPPORTERING

I samband med årsredovisning och delårsrapport per 06-30 skall rapport lämnas för koncernens totala finansiella verksamhet. Rapporten skall innehålla de uppgifter som framgår av kommunstyrelsens riktlinjer.

UNDANTAG

Mölnads Energi AB medges hantera derivatinstrument för elhandel enligt bolagets egen policy. Mölnadsbostäder AB har fortsatt rätt att ta upp nya lån, refinansiera lån och att skaffa räntesäkring via derivat. Kvarnfallet Mölnadal AB får refinansiera befintlig lånevolym samt vidta räntesäkring enligt egen finanspolicy.

Finanspolicy: Ordlista

- Derivatinstrument** Riskhanteringsinstrument som kan härledas till ett underliggande värdepapper, t ex köp- och säljoptioner i aktier, ränteterminer m fl
- Optionsavtal** Ett finansiellt instrument som ger innehavaren rättigheten, men inte skyldigheten, att köpa eller sälja en viss egendom till ett förutbestämt pris inom en viss tidsperiod. Optionen ger utfärdaren motsvarande skyldighet att sälja eller köpa egendomen ifråga.
- Ränteswap** Avtal om byte av räntebetalningar från fast till rörlig räntesats och vice versa. Om räntebetalningarna sker i olika valutor är avtalet en kombinerad valuta- och ränteswap.
- Terminsavtal** Ömsesidigt förpliktande avtal mellan två parter om köp eller försäljning av en viss mängd av en viss vara med likvid vid en bestämd framtida tidpunkt.

Dokumenttyp Policy	Beslutad av Kommunfullmäktige	Fastställd 2014-03-26, §36	Senast granskad
Dokumentansvarig Finanschef	Gäller för Mölnads stads organisation	Reviderad	Giltighetstid